

proje için dış finansman güvencesi arandığı, dolayısıyla bunun ön yeterlik şartı olarak konulduğu, bu bakımdan ihale dosyasına göre isteklilerden teklif alındığı anlaşılmaktadır. Sözleşme bedelinin dış finansmanın güvencesi önceden istenildiğine göre, işi alan ortak girişimin sözleşme şartlarına uygun olarak dış kaynak temin etmesi gerekmektedir

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı'

A N K A R A

SAYI

: B.09.0.YFK.0.00.00.00/

KONU : Atatürk Stadyumu İnşaatı

...BAKANLIĞINA

İLGİ: a) 27.06.2000 tarih ve .../112 /2000 /910 sayılı yazınız.

18. b) 18.07.2000 tarih ve B.09.0.YFK.0.00.00.00/ 6-5/ 788 sayılı yazımız.

19. c) 05.02.2001 tarih ve .../ 112/ 2001/ 0216 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınızda;

" ...yapım işinin, esasının... Sözleşme ile 27.11.1997 tarihinde, ... Anahtar teslimi ve götürü bedelle ihale edildiği ve işin dış kredilerle finansmanı amacıyla sözleşme kapsamındaki işlerin proje finansmanı için Ek Sözleşme ile iki safhaya ayrıldığı ve buna göre;

Mimari proje geliştirme, program kesinleştirme ve detaylı uygulama projelerinin hazırlanması, saha tesisleri, tesviye hafriyatı, beton hazırlama işleri ile inşaat uygulama yöntemlerinin belirlenmesini kapsayan 1.safha işlerin, ...özkaynaklarıyla finanse edilmek üzere... USD olarak

bütçelendirildiği ve 05.02.1998 tarihinde yapılan yer teslimi ile yürürlüğe girdiği,

2.Safha işlerin, diğer tüm imalat ve eğitim programını içerdiği ve sözleşme imza tarihinden itibaren 210 gün içinde (26.06.1998 tarihine kadar) Proje'nin finansmanı için sağlanmış olan... USD tutarındaki dış kredinin... tarafından garanti edilerek işlerlik kazanması ile yürürlüğe gireceği,

1.Safha İşlerin İş Programı'na uygun olarak 4.11.1998 tarihi itibarıyla tamamlandığı ve ancak... garantisinin 1998 yılı içerisinde sağlanamaması nedeniyle 2. safha İşler'in yürürlüğe girişi sözleşmede öngörülen tarihte mümkün olmadığı, müzakerelere... bankaları 11.11.1998 tarihinde davet etmesiyle başlanabildiği,

2. Safha İşler'in yürürlüğe girmesine kadar geçecek süre içerisinde şantiyenin kapatılarak işlerin durdurulmasının getireceği munzam maliyeti asgariye indirmek ve bitiş tarihinde ilave gecikmeleri engellemek amacıyla 2.Safha İşlerin bir bölümünün, 88/87 sayılı kararı ile 4.11.1998 tarihi itibarıyla tamamlanan 1. Safha işler ile kredi müzakerelerinin... Sonuçlandırılması beklenen 31.01.1999 tarihine kadar ki geçiş dönemi içerisinde uygulanmak, Götürü Bedel içerisinden olmak ve ileride kredilerden tahsil edilebilmek kaydı ile... USD tutarındaki İş'lerin 2. safha İşlerden 1. Safha İşler kapsamına aktarıldığı, genişletilmiş 1.Safha İşlerinde İş Programı'na uygun olarak 31.1.1999 tarihinde tamamlandığı,

Daha sonra, gerekli "...Görüşü"nün ....'ye ancak 27.1.1999 tarihinde verilebilmesiyle sürdürülmekte olan müzakerelerin uzaması nedeniyle ....91/92.2 sayılı kararıyla müzakerelerin ....sonuçlandırılması beklenen 15.4.1999 tarihine kadar olan dönem içerisinde uygulanmak, Götürü Bedel içerisinde olmak ve ileride kredilerden tahsil edilebilmek kaydı ile ....USD tutarındaki ilave işleri de 2. Safha İşler kapsamına aktarıldığı ve bu işlerin de 15.4.1999 tarihi itibari ile tamamlandığı,

...kredilere... Garantisinin 31.03.1999 tarihinde verildiği kredi sözleşmesi gereği gerekli diğer dokümanların ikmaliyle kredilerin 04.06.1999 tarihinde işlerlik kazandığı ve 2. Safha İşlerin resmen yürürlüğe girebildiği,

Yüklenicinin, ...'na müracaatla; 2. Safha İşler'in yürürlüğe girişinde 11,29 aylık bir gecikme olduğu ve bu nedenle Proje Finansmanı İçin Ek Sözleşme'nin 12 maddesi uyarınca Sözleşme Bedelinin yeniden belirlenmesi mecburiyetinin hasıl olduğunu belirttiği ve revizyona tabi hususların:

- 1) Ödemelerin yapıldığı: Dolar ve Fransız Frankı'nın gecikme süresindeki aşınma payı,
- 2) Gecikme süresindeki Şantiye Yönetim ve İşletme Giderleri,
- 3) Gecikme süresindeki Enerji Nakil Hatları Deplasmanı İşletme Giderleri,

Olduğunu bildirerek, kendi hesaplamalarıyla birlikte toplam... USD tutarında Sözleşme Bedeli revizyonu talebinde bulunduğu,

...Sözleşmesinde Mühendis'in (Engineer) ...sisteminde tanınan yetkilerine bir sınırlama getirilerek "Sözleşme Fiyatı değişikliğine yol açacak kararlar... Onayı ile alınır" hükmü getirildiğinden... Müşavirliği'nden mütalaa alınmasını takiben Müteahhidin Sözleşmeye dayandırdığı bu talepleri Sözleşmede bu işle görevli Mühendis'e (...Kontrollük Teşkilatı'na) tetkik ettirildiği. Kontrollük Teşkilatı'nca çıkartılan hesap analizleri sonucunda revizyona tabi hususlarda ödenmesi gereken toplam miktarın... USD olarak tespit edildiği ve Raporların 16.7.1999 tarihinde ...'nun onayına sunulduğu,

... 'nun aynı tarihte aldığı 94/l06.1sayılı kararla: ...Müşavirliği Mütalaası ve Kontrollük Teşkilatı tarafından düzenlenen analizlerinin daha ayrıntılı tetkikatı sonucunda karar verilmek hususunun bir sonraki... toplantısında ele alınmasını kararlaştırdığı, konunun el'an sonuçlandırılmadığı,

belirtilmekte ve sonuç olarak;

-Müteahhidin Sözleşme Bedeli revizyonu talebinin yerinde olup olmadığı,

-Eğer yerinde ise bu revizyonun ne şekilde hesaplanması gerektiği, hususlarının (Yüklenicinin, sözleşme süresi içerisinde veya işin bitiminden sonra kesin hesap aşamasında, uluslararası tahkime başvurma hakkının bulunduğu da bahsederek) kurum menfaatine sağlıklı bir karar alınmasını teminen, tarafımızdan tetkikiyle, anılan bedelle revizyon yapılması konusundaki değerlendirme ve görüşlerimizin bildirilmesi istenilmektedir.

İlgi (b) yazımızla, konunun incelenebilmesi için gerekli

olabilecek belgeler istenilmiş, alınan cevabi ilgi (c) yazınız ekinde gönderilen belgeler incelendiğinde belirlenen eksik belgelerin gönderilmesi, Kontrollük Teşkilatından şifahi olarak istenilmiş ve söz konusu belgeler peyderpey olmak üzere en son 09.04.2001 tarihinde Bakanlığımıza elden ulaştırılmıştır.

Konu, Yüksek Fen Kurulu'nda, ilgi (a) yazı ile sorulan konularla ilgili olmak kaydıyla, gönderilen belgeler değerlendirilmek suretiyle incelenmiştir.

1) ...'nın 06.01.1997 tarih ve 71 sayılı kararına göre, ...proje ve İnşaat, İşletme Eğitim İhalesinin Alım Satım ve İhale Yönetmeliğinin 27. maddesi uyarınca pazarlık usulü ile yapılmasına karar verildiği görülmektedir.

...tarih ve... sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan... Kurulu Alım Satım ve İhale Yönetmeliğinin pazarlık usulüne ilişkin 27. maddesinde;"Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde teklif alınması belli bir şekle bağlı değildir. Komisyon tarafından işin nitelik ve gereğine göre, 28 inci maddede belirtilen işler için bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır", Pazarlık usulüyle yapılacak işler başlıklı 28. maddesinde ise;

"Aşağıda yazılı işlerin ihalesi, pazarlık usulüyle yapılabilir.

1. a) Önceden düşünülmesi mümkün olmayan ani ve beklenmeyen olayların ortaya çıkması üzerine acele olarak yapılması gereken ve kapalı teklif usulünün uygulanmasına yeterli süre bulunmayan işler; diğer ihale usulleriyle temin

edilemeyeceği veya sağlanamayacağı açıkça belli olan işler; her çeşit araç ve gerecin yetkili servislerine yaptırılacak periyodik bakım ve onarımları; yedek parça ve lastik alımları,

1. **b)** zellikleri nedeniyle belli isteklilere yaptırılmasında yarar görülen;

1-Her türlü hizmet, eğitim, araştırma, etüt ve proje, planlama, keşit, harita, fotoğraf, film, baskı, sergileme, kontrol, muayene işleri ile teknik, fikir ve güzel sanatlarla ilgili çalışmayı gerektiren işler,

2- Her çeşit fikir ve sanat eseri yapma, yaptırma, alma,

3- Festival, şenlik, gösteri, kongre, sergi ve benzeri kültür ve sanat faaliyetleri düzenleme veya dzenlettirme,

4- Sanatçılara yaptırılacak sanat çalışmaları,

1. **c)** Tek kişi veya firma elinde bulunan taşınır mal, hak ve hizmetlerle, belirli taşınmaz malların alımı veya kiralanması,

1. **d)** zellikleri nedeniyle yabancı ülkelerden sağlanması mecburi olan her türlü alım, kiralama, onarım, yaptırma, keşitirme, montaj, sigorta, taşıma ve hizmet işleri,

Bu maddede belirtilen işler için şartname düzenlemesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve szleşe yapılması mecburi değildir” hükümleri yer almıştır.

Yukarıda belirtilen hükümlere göre, Atatürk Stadyumu İnşaatı kapsamındaki proje ve eğitim işleri ihalesinin pazarlık usulü ile yapılabileceği, buna karşılık yapım (inşaat) işlerinin pazarlık usulü ile yapılabilmesi olasılığının bulunmadığı görülmektedir.

2) Anılan Yönetmeliğin 28. maddesinin son fıkrasında, pazarlık usulü ile yapılan işler için şartname düzenlenmesi, tahmini bedel tespiti, teminat alınması ve sözleşme yapılmasının zorunlu olmadığı öngörülmesine rağmen; anahtar teslimi ve götürü bedel üzerinden ihaleyi kazanan... ile 28.11.1997 tarihinde sözleşme akdedilmiştir.

...Adet yerli ve yabancı gazetelerde yayımlanan ön yeterlilik davet ilanının 1. maddesinde, projenin tasarım, inşaat ve teslim faaliyetlerinin 24 aylık bir dönem içerisinde anahtar teslimi ile tamamlanmasını öngördüğü, 2.maddesinde dış finansmanın teklif sahiplerince önerilebileceği ve tekliflerin değerlendirilmesinde dikkate alınacağı, 8. maddesinde ise, ön yeterlilik kriterlerinin, önerilen sözleşme ile kıyaslanabilir biçimde ve kompleksteki projelerde başvuru sahiplerinin deneyimlerini gösterir şekilde tasarımsal, teknik, mali, faaliyetssel, finansal kabiliyetleri içereceği belirtilmiştir.

...’nun 06.01.1997 tarih ve... sayılı kararı ile, ...adet firmaya yeterlik verilmiş ve yeterlik alan istekliler ihaleye teklif vermek üzere davet edilmişlerdir.

İhaleye katılan isteklilere gönderilen 08.01.1997 tarih ve .../116/97/016 sayılı davet yazılarında, teklife esas teşkil edecek... Proje ve İnşaat İhalesine ait “İhale Dosyası”nın para

karşılığında temin edileceği de bildirilmiştir.

Belirtilen belgelerden; proje için dış finansman güvencesi arandığı, dolayısıyla bunun ön yeterlik şartı olarak konulduğu, bu bakımdan ihale dosyasına göre isteklilerden teklif alındığı anlaşılmaktadır. Sözleşme bedelinin dış finansmanın güvencesi önceden istenildiğine göre, işi alan ortak girişimin sözleşme şartlarına uygun olarak dış kaynak temin etmesi gerekmektedir. Ancak Yönetmeliğin ilkelere ilişkin 4. maddesi uyarınca, kamu yararı ve ekonomikliği içeren verimlilik ilkesi doğrultusunda, yani haklı gerekçelere dayalı olarak akdedilen sözleşme hükümleri tadil edilebilir. Aksi takdirde ihalelerde olması gereken rekabet ilkesi sağlanmamış olmaktadır.

Sözleşme bedelinin artırılması, işlerin kısımlara bölünmesi, sözleşmenin finansman teminine göre yürürlüğe konulması ve ulusal tahkimden uluslararası tahkime dönüştürülmesine ilişkin zeyilnameler ile dış finansmana bağlı olarak sözleşmenin tadil edilmesinin, bahsi geçen Yönetmeliğin 4. maddede belirtilen ilkelere uygun düşmediği anlaşılmaktadır.

3) Sözleşmenin değişiklikler ve değişiklik emirlerine ilişkin 52 ve değişikliklerin değerlendirilmesine ilişkin 53. madde hükümleri uyarınca, kontrat fiyatının artmasına veya azalmasına imkan tanınmaktadır. Dolayısıyla ilave işler için kontrat bedelinin revize edilmesi yönünde zeyilname düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır. Bunun dışında kontrat bedelinin revize edilmesine, sözleşmenin "Maliyet Artışı veya Azalması" başlıklı 68.maddesinde yer alan "Kontratta başka türlü ifade edilmediği takdirde kontrat fiyatında değişiklik yapılmayacaktır" hükmü engel teşkil etmektedir.

4) Sözcleşmesine göre yerli ve yabancı para ile yapılan ödemelerde, gecikme süresine bağlı olarak USD-FF ve USD-TL arasındaki erozyondan dolayı kontrat bedelinin artırılmasında, sözleşmenin 68. maddesinde yer alan "Kontrat fiyatına eskalasyon uygulanmayacaktır." hükmü uyarınca mümkün görülmemektedir.

5) İşin bekleme devresinde şantiye teşkilatının atıl kalmasından dolayı şantiye yönetimi bedeline dayalı olarak kontrat bedelinin artırılmasının, sözleşmenin 68. maddesi hükmü ile beraber işin devam ediyor olması ve işte kesinti olmaması nedeniyle olanaklı bulunmamaktadır.

Bu açıklamaların ışığı altında; Müteahhidin ilave işler dışında sözleşme bedelinin artırılması yönündeki talebinin yerinde olmadığı düşünölmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.